

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztésével illető
minden kérelem és nyilatkozat közzétételéért.

Szerkesztési levelek csak ismert szerzők
fogadják meg.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Hirdetési ár:

Helyben hához hozva vagy vidéki postán küldve	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	3 ft 50 kr.
Egy hónapra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Országospostai egyenlő díjazásért 50 ft.
Helyi díj minden hirdetésért külön 30 ft.
Nyilatkozat és hasábjelölésért 20 ft.
Hirdetést vagy reklámat magában foglaló
ajánlatok ára 50 krajczár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Hétfő Augusztus 4.

149. szám.

A király köszönete.

A király a következő legf. kéziratot bocsájtotta ki:

Kedves gróf Szapáry!

Szeretett leányunk, Mária Valéria főhercegné menyeközövényét örömdíjjal alkalmából kedvelt Magyarországon minden részeiből vett szerencsekívánatok és hódoló üdvözlések által ismét valóban megható jeleit fogadtuk azon szeretetteljes részvétnek, melylyel hű népeim Háza és Családom sorsát mindenkor kísérik.

Midőn a rendületlen hűség és ragaszkodás eme sokféle nyilvánulása miatt az illető testületnek és személyeknek, saját, valamint a császárné és királyné s gyermekeink nevében is legbensőbb köszönetünket kifejezem, különös megelégedésemre szolgál, hogy ez alkalommal is számos jótékonyági tények, alapítványok és felajánlások. Háza az örömtünnepehez fűződnek s leányunk házassági egybekelésének napja a jótékony és felebaráti szeretet művei által, melyek ezentul nevét viselendik, mindenkora áldásteljes emlékezetben fog maradni.

Utasítom önt, hogy e köszönetünket országszerte hirdesse.

Kelt I s c h l b e n, 1890. évi július hó 31-én.

Ferencz József, s. k.

Politika.

Hogy a kipróbált hűségű szövetségese, a német császár, az általa gyermekéje óta tisztelt atyai barátjának, a Habsburg-ház örömtünnepe alkalmával, a legszívélyesebb módon gratulált, ez magától érthető. Ép így egész természetesen, hogy Umberto király is a legbensőbb alakban adott kirejezést ez alkalomból az őszinte barátság s rokoni szeretet érzelmeinek:

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Fehér szobor előtt.

A Feketehegyi fűzfőben 1890. júl. 27. tartott „Tompai ünnep“ alkalmára írta:

Könyves Tóth Kálmán.

Te szép szobor! Fehér alakodon ma
Egy drága élet gyászos árnya leng!
Bus árnya vagy... de nem a régi Tompa,
Ki dalával bejárt jövőt, jelent.
Halál rabolta el a néma sírba,
A vaspatak vize, fenyő, virág.
Őt várja s oly szomorú, mintha sírna.
A fenyves, illatár s gyönyör mit ad,
Habár arany pohárba önti Hébe,
Nem önt új életet fagyott szívébe!

Feketehegy regényes erdejében
Lehellve bé az üde levegőt,
Jelent ő meg jövőnek álma képen
Diszes csoport fehér szobor előtt?
Eltelhajdó, üldözve fergetegtől,
Rövid időre partott itt is ért.
De hajh! későn, a kin pohara megtölt,
S nyomokban a halálmadár kísért!
A költő szíve hamvadó szarvúak
A lant szétörve... busan ül a látók!

De sűrű köd borja tova lebben,
Szobort sugár dícsénye vesz körül.
A Tompa lelke fűfőzve ebben,
A hárfá zeng... az arcon öröm ül;
Nem vész az el, ki dalt dalolva nézte
Nagy alkotónk remek, ő templomát,
Nem lankadott, ha kelt viharra, részre,
Imája szállt a csillagbolton át,
Köszirt, fűszáll s a repkedő bogárka,
Sehajj, érez, szeret dalol szavára.

hiszen a vőlegény vérrokona neki, az örömapa hűen bevált, lovagias szövetségese. De a mi meglepett, még pedig örömdíjjal, az azon különösen szívélyes hang, melyen III. Sándor császár fejezte ki szerencsekívánatait Ferencz József császár és királyi család ünnepélyéhez. A császár messze tulant a szokásos udvariasság határain s gratulációjába beleszólt a saját nejét és gyermekét s az egész császári családot.

Ha Vilmos császár csakugyan maga elé tűzte azon feladatát, hogy elűzi az utolsó árnyékot a Bécs és Pétervár közti viszonyból, úgy, ez nem fog neki nagyon nehezére esni. Ép úgy mint Ferencz József császár és király Ausztria és Magyarország is csak a béke fenntartására gondolt s távol van minden elfogultságtól, vagy épen ellenséges érzelemtől Oroszország ellen. Sándor császár hisz dícsőséges uralkodónk őszinte, őszintlen békeszeretében; ezt a bizalmát bátran kiterjesztheti a monarchia népeire is, mert ha valaha együtt érzett uralkodó és nép, úgy áll ez nálunk.

Ferencz József császár és király sokkal alkotmányosabb érzelmű, hogy sem azt kíváná, hogy kormány és népképviselő az ő politikáját csinálják; hanem oly bölcs és jószágos fejedelem ő és a monarchia valódi érdekeitől úgy á van hatva, hogy a lakosság túlnyomó többsége által hordozott politika önkényit iparkodik az uralkodó nézetével való azonoságra, hogy az ő akarata s a felelős kormány tényei önkényit egymásba folynak, egygyé lesznek.

Feltéve, hogy Oroszország passzív, semleges akar maradni s lemond a balkáni kérdések erőszakos megoldásáról — mi ellenvetni valónk sincs, ha Németország közelebb lép az éjszakai birodalomhoz. Mi sem törekedünk a Balkánon semmiféle erőszakos változtatásra s ha nekünk kellemesebb lenne is, hogy Oroszország végre kibocsássa a szegény Bulgáriát a közjogi provisorium kínos függéséből, egyelőre mégis szívés-örömdíjjal megelégednénk

Mily éltető a fenyvesek patkaja
Hűvös vizéből iuni balzsamát.
Ki élvezi: öröme gyulva vallja:
Hegyi forrás új életvagyat ad.
Meleg tájról ide záradokolva,
A test s erő csodás erőre kel,
S ki otthon mélyen elmerült a gondba,
Üdölve itt, vidáman énekel.
Föl, égbe törve, szárnyat ölt az ének,
Ha koronája Tompa ünnepének!

Daloljatok! a nemzeti dalokban,
Miket a költő kincsekül hagyott,
Imádot szép hazánknak szíve dobban,
S legyen az ember porladó balott:
Dalában él, fényét el nem veszítve,
Emléke áll jövő századokig!
Neve bevésve, fába, kőbe, szívbe,
E szobor itt arról tanuskodik.
Ma is e „Tompai ünnep“ nevének
Legyen szentelve köny s diadal ének!

Boldizsár.

— Anatole France novellája. —

(Vége.)

IV.

Három hétig érzéketlenül, szinte holtan feküdt. Mikor huszonkedten napon föléledt, megfogta a Menkerával mellette örködő Sembobitis kezét és sirva mondta:

— Oh barátim, mily boldogok vagyok ti ketten! Te öreg vagy, te pedig hasonló vagy az aggyasztánokhoz!... De nem! Nincs a világban boldogság, minden rossz benne, mert a szerelem baj és Balkis gonosz.

— A bölcsesség boldoggá tesz, válaszolta Sembobitis.

azzal, hogy engedjék Bulgáriát a kultura és gazdaság utain szabadon és zavartalanul fejlődni, a mindent gyógyító időnek engedve át a Sándor császárnak Ferdinánd elleni nemtetszésére való csillapító hatást. Mindenesetre baj a bolgároknak nézve, hogy a császárnak nem kell a koburgi, ha azonban egyébként békén hagyják a bolgárokat, akkor a baj elviselhető. Fődolog marad a béke.

A közigazgatási hatóságok hatásköréhez utalt kihágási ügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában a belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, melylyel az 1880. évi 36.547 sz. körendeletnek a felebezésre vonatkozó rendelkezései következéleg módosítottatnak, illetve egészítettek ki; Az első toku hatóság ítéllete ellen, a mennyiben abban büntetésül két forintot meg nem haladó pénzbüntetés van megállapítva, felebezésnek nincs helye; vivéve azon esetet, ha ugyanazon ítéletben az elítelt ellen a két forintot meg nem haladó pénzbüntetésen felül elzárásbüntetés is van megállapítva, vagy ha az ítéletben büntetés elkövetése is elrendeltetett, avagy foglalkozás korlátozástól is eltiltattott. 2. A második fokban hozott ítélet ellen tovább fellebezésnek csak akkor van helye, ha a második fokú ítélet az ha-yebhagyása mellett elzárás vagy tíz forintot meghaladó pénzbüntetését állapított meg, vagy az ítéletben büntetés elkövetése, avagy az elíteltnek valamely foglalkozástól való eltiltása mondatott ki. 3. A felevitelnek korlátozására az előző pontokban megállapított szabályok alkalmazandók akkor is, ha az 1879. évi XL. t. cz. 21. §-ának rendelkezése folytán elzárás helyett letta a pénzbüntetés megállapítva. 4. A külön törvényeknek a felebbvitelre vonatkozó rendelkezései a jelen rendelet által nem érintetnek. 5. Jelen rendelet az évi szeptember hó 1. napján lép hatályba s alkalmazandó mindazonokban a kihágási ügyekben, a melyekben az első toku hatóság a rendelet hatályba lépéig érdemleges ítéletet nem hozott.

Miniszteri tanácskozások. Már augusztus közepén az összes miniszterek Budapesten lesznek s a minisztertanácsok egész sora fog megkezdődni. A miniszterek plenumának ugyan is nemcsak az 1891. évi költségvetés felett kell határozni, hanem hivatala lesz ép oly számos, mint fontos törvényjavaslatot is megvizsgálni s jóváhagyni, a mely javasla-

— Megkísértem, mondá Boldizsár. De rögtön menjünk vissza Aethiopiába.

És elvesztvén azt, a kit szeretett, elhatározta, hogy a bölcsességnek szenteli magát és mágnus lesz. Ez az elhatározás, ha nem is adott neki gyönyörűséget, legalább megnyugtatta egy kicsit. Estéknél palotája erkélyén ül Sembobitis mágnus és Menkera eunuch-hal és nézte a szemhatáron a mozdulatlan pálmagigeteket meg a Niluson uszó krokodilokat, a melyek olyanok voltak a holdfényben, mintha fatörzsek volnának.

— Az ember soha sem telik be a természet csodálatával mondá Sembobitis.

— Igazad van, felelt Boldizsár. De van a természetben valami, a mi szebb, mint a pálmagigetek és a krokodilusok.

Azért beszélt így, mert Balkisra emlékezett.

Az öreg Sembobitis pedig azt mondta: — A Nilus áradásának csodálatos tünényé a melyet megmagyaráztam. Az ember arra született, hogy mindent megértsen.

— Arra született, hogy szeressen, válaszolt Boldizsár sóhajtva. Vannak dolgok, a melyeket nem lehet megmagyarázni.

— Melyek azok? — kérde Sembobitis.

— Az asszony hűtlensége, — felelt a király.

De Boldizsár csakugyan mágnus akart lenni és tornyot épített, melynek magasáról meg lehetett látni több királyságot és az égnek minden téreit. Ez a torny téglából való volt és fölülmúlt minden más tornyot. Megépítéso két esztendőbe tellett és Boldizsár ráköltötte apjáról maradt minden kincsét. Estéknél csucsáról búvárolta az eget, a bölcs Sembobitis utmutatása mellett.

— Az égnek csillagzatai sorsunk jelei, mondá Sembobitis.

tok alkatrészeit képezik ama vagy reformmunkák, melynek kivitele a jelen kabinet misiója. A reform törvényjavaslatok közül legelőször mindenestre az igazságügyiek terjesztetnek a képviselőház elé, de azért következetesen gondolkodnak az összes reformokra.

A függetlenségi párt bajai. Az Ugron Gábor és barátai s a függetlenségi párt többi tagjai között támadt conditiois alkalmával sokakat meglegették, hogy Ugron külön tractiót fog szervezni a függetlenségi pártban azokkal képviselőkkel, a kik inkább hozzá szíttanák. Ez a terv, úgy látszik, most a megvalósulás stádiumába lépett, mert Ugron Gábor a következő fölhívást teszi közzé: A függetlenségi és 48-as párt tagjait van szerencsém az erdélyi részekből, szervezkedés céljából, Kolozsváron folyó év augusztus 31-én, délelőtt 10 órakor, később megjelölendő helyen, tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívni.

A zóna eredménye. A magyar állami vasutakon a zónatarifa most már egy év óta van érvényben és annak sikere felett már biztos ítéletet mondhatni, bár az utolsó hét eredménye csak 7—8 nap múlva készül el. A „B. C.“ értesítése szerint július hónapban még nagyobb volt a személyforgalom és a bevétel, mint tavaly augusztusban, az új tarifa elsőhónapjában, és hogy a személyforgalom 280 százalékkal szaporodott s e mellett a bevételek 15—17 százalékkal emelkedtek. Miután a kiadások csak azon arányban emelkedtek, a melyben a vonalak hossza gyarapodott, és néhány helyi vonaton kívül még új vonatok sem kellett bevezetni, a megrendelt új kocsiakra pedig szükség lett volna minden körülmények közt, — mert hiányoztak, kétségtelen dolog, hogy a zónatarifának nemcsak nemzetgazdasági, hanem anyagi eredménye is minden várakozást fölmúlul.

Külföld.

Az erzerumi zavargások. A porta erélyes rendszabályokat fogantatott Armeniában, látván, hogy az ottani zavargások, melyeket az örmények valószínűleg kívülről származó izgatás következtében rendeznek úgy Erzerumban, mint Konstantinápolyban majdnem egyidejűleg, az orosz diplomácia Törökország ellen akarja kihasználni. Az a körülmény, hogy a zavargásoknak melyek Erzerumban kitértek, folytatása gyanánt tűnik fel a konstantinápolyi örmény-zavargás, kétségtelenné te-

— E jelek homályosak, válaszolt a király. De míg kutatom, nem gondolok Balkisra és az nagy haszon.

A mágnus, egyeb tudni való igazságok között, megoktatta őt arra is, hogy a csillagok állanak az ég boltozatán, mintha odavert szögek volnának és hogy őt bolygó vagyton: Bel, Merodach és Nébo, a mik hímegek; Sin és Mylitta, a mik nőstények.

— Az ezüst megfelel a Sinnek, a mi a hold, a vas, Merodachnak, a csin Belnek.

A jó Boldizsár pedig így szőtt:

— Szeret akarok tenni ez ismeretekre. Mikor csillagászatot tanulok, nem gondolok Balkisra, sem másra e világon. A tudományok jótékonyak: megakadályozzák az embert hogy gondolkozzék. Sembobitis, taníts meg arra a tudományra, a mely külli az emberből az érzelmét és nagy tisztásra emelnek népem között.

Ezért oktatta Sembobitis a királyt bölcseségre.

Megtanította a csillagokból való jóslásra, Astrampsychoz, Gobryas és Pazatas prinzipiumpai szerint. És Boldizsár mentől jobban vizsgálta a napnak tizenkét házat, annál kevesebbet gondolt Balkisra.

Eszrevette ezt Menkera és igen örült neki.

— Vallj meg, uram, mondá egyszer, hogy Balkis királynőnek aranyos ruhája alatt hasított körmű lába van, mint a kecskének?

— Kitél hallottad ezt az ostobaságot? Kérdé a király.

— Ez a közhiedelem, uram. Sábában és Aethiopiában egyaránt. — Mindenki azt mondja, hogy Balkis királynőnek szőrös a lába és két fekete köröm van rajta.

Boldizsár vállat vont. Tudta, hogy Balkis lába olyan, mint minden más asszonyé

szí, hogyan egy kéz működik az események színe hozatalában. Konstantinápolyból érkező hírek szerint a porta Erzerumba Osman Nuri pasát nevezte ki kormányzóknak, a ki röktön kijelentette, hogy a legyesekelebb zavar esetében ostromállapot fog hirdetni s töbket, kik a zavargás vezetőiként voltak ismereteseek, tényleg börtönre vetetett. — A kérdés csak az, vajjon a fennforgó viszonyok között ily eljárás képes lesz-e arra, hogy az Armeniában lakó keresztények között létező izgalmat megszüntesse s nem fog-e az bekövetkezni, hogy az izgalom még inkább fog fokozódni. Osman Nuri basát különben Konstantinápolyból csak akkor szokták valamely veszélyeztetett pontra küldeni, midőn a porta engesztelékeny kormányzók eljárásától többé nem vár sikert.

Az aradi kiállítás megnyitása.

(Augusztus 2.)

(b) A marosparti nagyban fejlődő város nem tette le, sőt nagyban megsaporítva a királyi ház nászünnepére föltöltött zászlódisztét, mert tegnap megint örömnappja volt, a munka hosszantartó ünnepének fényes megnyitása.

Emelte a fényt Baross Gábor miniszter jelenléte, kit örömmel vártak és fogadtak, nagy számmal gyűlve ki a pályaházba. A félhatkor érkezett rendező vonaton is sok vendégeket kapott a város, míg Baross Gábor miniszter egy óranegyed múlva külön vonaton érkezett meg, Lukács Béla államtitkár, Ludvig Gyula és Schnierer Gy. min. tanácsosok, Reviczky Konrád és Abonyi Emil osztálytanácsosok, Péterffy és Sztényi iparfelügyelők és Csöke Ferenc min. titkár kíséretében. Lelkes éljenzéssel fogadták. Ott vártak rá Fábian László főispán, Salacz Gyula polgármester, a kiállítási bizottság tagjai, a vasuti hivatalnokai kar, pécskai Gaal Jenő és Tarnóczy Gusztáv képviselők, számos ur nő és egész tömeg városi lakos. A főispán melegen üdvözölte a munka miniszterét, s azt felelete, hogy noha a kiállítás megnyitására jött, de egyszersmind Arad város és megye iránti tisztelete is vezette, midőn tanúsítani kívánta elismerését a város és megye törekvéseinek sikere iránt. Zajosan éljenztek.

A főispánnal és polgármesterrel kezdet fogva, kocsiira ült, melyet azonnal egész sokaság vett körül. A városházára kasszát, hol szállást rendeztek be számára. Ott várta már a vaskapu szabályzásának művészetü mérnöke: Wallandt, jelentést téve a tett intézkedésekről s a szabályzási munkáknak szeptember kilencedikén leendő megnyitására.

Ez alatt a kiállításon lázasan folyt a munka. A díszítés befejezésében ur nők fáradoztak buzgón kora reggel óta. Az árkocokra nemzeti zászlókat húztak, a pázsitot megöntözték, — az állványokat széthordták s kilenczkor már gyülekezni kezdett a nagy közönség, közte szép asszonyok és ifjányok egész serege, mert az van (volt és lesz is) Aradon sok.

Az igazgatósági épület földszintén nagy termébe gyűltek a vendégek, képviseletek, szomszéd megyei küldöttek, Fábian László főispán, Metiená püspök, Ormós kir. tanácsos, báró Cordon honvéd alezredes, Boross Béni és Králitz Béla képviselők s a helybeli hatóságok főbbjei mellett ott voltak Hunvöd, Békés, Temes és Csanád megyék díszes küldöttei, Pogány György és Terényi Lejos főispánok, Molnár Viktort a családi gyász, Lonovics Józsefet a betegség akadályozta a

részvételben): ott voltak Barcsay Kálmán, Jancsóviós, Meskó Sándor és D-schán Akhili alispánok Gödöcs Benedek apát, Izsekutz Antal és Telbisz Károly polgármesterek, községi képviselők, sat.

Tíz órakor nagy éljenzés hirdette a miniszter megérkezését, ki szívélyesen üdvözölte a nagydíszű gyülekezetet s nevéet beírta a vendégkönyv első lapjára. Aztán mind kivonultak a pavillon elé, hol a kiállítás elnöke, Kristyori mondta a hatásos üdvözölő beszédet. Háliát adott istennek, hogy a nemzet minden osztályában gyökeret vert a munka szeretete, mert a munka az az erős vár, melyből a millenium küszöbén nyugodtan lehet tekinteni a második évezred ránk váró viharaira. Hét megye egyesített munkája, igyekezete hozta létre e kiállítást. Arad városa önszegegyre utalva és sok jogos várakozásában csalódva, színtén csak a munkájában keres vigaszt s anyagi előmenetelt. Polgári munkájának köszöni a keveset, a mije van. Sokféle nemzetiség lakja a haza e délkeleti részét s nyelvben tán ma még nem is értik egymást, de egyetértének mind a haza szeretetében, trón iránti hűségben s a munka tiszteletében. A jövőjéért, szívesen áldozzák, ha ki-ll, a haza és trón védelmére, még munkájuk gyümölcsét is, mely a békében előhaladásnak táplálója. Együmmöcsöt tárják most a miniszter, az ország első munkása elé, kérvé, hogy ne nézze annak éretlenségét, hanem tekintse az utban álló nehézségeket és a jövőt, mely az igyekezetet tökéletesíteni fogja. Végül felkérte a minisztert a kiállítás kegyes megnyitására.

E több ízben méltán éljenzett beszéd után a miniszter melegen üdvözölte a megyét s mindama lelkes férfiakat, kik a kiállítást létre hozták. A kormány legőszintebb jó indulattal kíséri s helyesli — úgy mond — Arad törekvéseit. A téren, melyre lépett, nagy feladatai vannak, melyeknek megoldásában a leghathatósabb támogatásra számít. Az ipar és mezőgazdaság összehangoltan istápolandók. Ha földadataink teljesíteni tudjuk, csakugyan áldást hozó lesz ránk a következő évezred is. Szerény mezbén is sokat ér a szorgalom munkája; ne legyen semmi tulcsékély, sem túlnagy, ahol kötelességet kell teljesíteni. Nagy és szép feladat a saját fátárság és munka gyümölcsét, előhaladás jeléül, tárni a nemzet elé. Legyen jutalma, eredménye a közelmérés. A miniszter végül kijelenté, hogy őszintén lelkesül ily törekvések iránt, az ég áldását kéri rájuk s azzal a kiállítást megnyitottnak nyilvánítja.

Fölzajlott az éljenzés, a katonai zenekar rázendíté a megnyitó zenét, s a miniszter megindult a szemlére, a főispán és bizottsági tagok kíséretében. Utána a hullámzó tömeg szépitve szépek csoportjaitól s tartitva tisztí egyenruhákkal.

Megtérinté a borkiállítást, a gazdasági és iparcsarnokokat, megszólitott sok kiállítót megdicsért töbket, budított eleget. Utóájára maradt a gépcsnak, mely szintén megnyerte tetszését. Általában az egész tárlat díszes és sokfelesége fölül meleg elismeréssel szólt. Vagy másfél óra hosszágú időzött s ismét nagy éljenzések kö tázovott, mert egy másik megnyitásra kellett sietnie.

A kereskedő ifjak nagygyűlése volt ez, hol színtén örömjazzal fogadták. Szávoszt Alfonz t. elnök üdvözölte beszédet, mire azt válaszolta, hogy örömet jelent meg a törekvő magyar kereskedő ifjak gyűlésén. Buzdította őket a magyar kereskedelem önálló fejlesztésére. Ne feledjék — úgy mond — soha, hogy annak nemzetivé kell lennie Lelkes éljenzést keltett e szavakkal.

Délben a miniszter tiszteletére villásreggeli volt a főispánnal. Ott adták át neki

Falk Miksa orsz. képviselő üdvözölő távirátát Kölnből.

Délután a megye s a város küldötttségeinek tisztelegését fogadta. Arad megye küldöttségét Fábian László főispán vezette. A miniszter minden csoporthoz elismerő szavakat intézett. A posta-és táviradhivatalnokok küldöttségét megkérdezte, van-e panaszuk. A pénzügyi tisztviselők előtt dicsérté Wekerle pénzügyminisztert. A középiskolák tanárait után a bíróságok tisztelegtek, Ottubay Károly törv. elnök vezetése alatt. Az utóbbiak előtt megemlékezett a miniszter arról, mily vaskezekekben van ma igazságügyünk s hogy a reformok mily közel állnak a megvalósuláshoz. Arad városa küldöttségének, melyet Salacz Gyula polgármester vezetett, elmondta, mennyire rokonszenvez a kormány Arad törekvéseivel, minek bizonyossága, hogy a miniszter körökre sietett részt venni ünnepükben. Az aradi kereskedelmi kamarának, melyet Grünwald Ferenc elnök vezetett, azt mondta, hogy feladata magaslatán áll. A kereskedő ifjak kongresszusának küldöttsége előtt ismételte, hogy minden országnak kereskedelme fejlesztési a legnagyobb mértékben a hazafiasság érzetét és annak érzete adja meg a kereskedelemnek a lelkét. Az arad csanádi egyesült vasutak vezetői, az aradi Lloyd-társulat szintén elismerő szókat hallottak. Végül a városi és megyei pénztézetek küldöttségei tisztelegtek, kiket Baross buzdított olcsó hitel teremtésére stréfasan hozzá tette, hogy bizonyára nem idősgednek a kamatlábnak törvényhozásilag leendő leszállításától sem.

Hét órakor volt a nagy díszebéd, melyen az első felköszöntőt Fábian főispán mondta ö felségére, Kristyori kiállítási elnök pedig lelkes szavakban Baross minisztert köszöntötte fel. Még — Varga József mondott pehárköszöntőt, mire Baross miniszter őszinte köszönetet mondott Arad városának.

A miniszter csak ez egy nappal számhatta Aradnak, mert az esti vonattal már elutazott Mármaros-Szigetre, hogy alkalmi az megnézzé az északkeleti vasut államosított vonalát s már hétfőn visszatérjen a fővárosba. De ezt az egy nappal nem egyhamar feledik el az aradiak, kik szívből megszerették a mindenütt népszerű minisztert.

Napi hírek.

— A király fogadtatására kiküldött rendező bizottság tegnap tartotta első értekezletét, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt. A király fogadtatás ünnepségeinek részletei minden irányban megbeszéltek, számos eszme merült fel, melyek mind azt czélozzák, hogy a király látogatás minél fényesebb és Debreczen városához méltó legyen, azonban megállapodás még most nem jöhett létre, hanem elnököl polgármester ur felkérte, hogy a megbeszéltek alapján egy tervezett készítsen, s erre nézve alakítson maga mellé egy szűkebb körű csak pár tagból álló rendezőseget. Egy dologban azonban már is határozatot hozott a tegnapi értekezlet. Kimondatott, hogy a király érkezésekor a városba bevonul a alkalmával 24 tagu ur lovassbandérium kísérje. E bandérium szervezésével Bészler Lajos t. tanácsnok bizatott meg.

— Aug. 2. Az augusztus 2 ik ütközés, ünnepléye nagy számu közönség részvéte mellett ment végbe. Kivonultak az egyenruhás 48-as honvédek zászlók alatt, továbbá számos helybeli egyet. A menet előtt a tűzoltó zenekar haladt. A szépen fölvirágozott sárokaál Kósa Barna a „Debreczen“ f. szerkesztője mondott hatásos és szép emlébeszédet, továbbá Diószegi Mihály 2 th. szavalt. A városi dalárda megnyitó és bezáró dala után a közönség visszavonult az emlékertbe, hol a nyugvó kőoroszlán már meg volt koszoruzva. A dalárda éneklése között Kovács Emil 4 th. szavalt alkalmi verset. Aztán a közönség szélyel oszlott. Este a „Kis pipában“ kedélyes vacsorára gyűltek a működők és vigpoharozás közt éltették a hazát.

— Baross Gábor a legnépszerűbb magyar miniszter ma az aradi kiállításról jöttében rövid ideig városunkban időzött. A miniszter megtekintette a m. é. k. v. államosított vonalait, s fogadta a deb. üzletvezetőség jelentését. Itt tartózkodása alatt városunk polgármestere előtt újra meg újra kifejezést adott azon rokonszenvenek, melylyel a derek és bámulatosan fejlődő Debreczen iránt viseltek. A miniszter kíséretében voltak: Lukács Béla államtitkár, Ludvig Gyula a magyar államvasutak igazgatósági elnöke, Csöke miniszteri titkár; továbbá a vasutak részéről Berényi igazgató, Ofner fölleőr és Langer üzletvezető.

— Tompa-ünnepély Feketehegyen. A feketehegyi fűrdőben, melyet kiválóképen debreczeniek annyian k-resnek fel évről-évre üdülőhelyül és a melynek pompás fenődít, zuzó erdőit Tompa is kedvelte, ott sokszor időzött, merengő lelke annyiszor talált tápot költői ihlett-égre, fényes Tompa-emé ünnepélyt rendeztek a fűrdők. Feketehegy fűrdőközönsége Tompa halála után emlékéül jelölte meg azon helyet, melyhez naponta elzarándokolt a költő s pihenőjét tartá. Kövekből összerakott obeliszk az, melynek tetején lant jelzi a költőt, közepén pedig „Tompa Mihály pihenője“ című feliratot visel. Nem faragott köből, hanem a természet adta kövekből a fűrdőközönség által kegyelete jeléül összehordva. Az emlékünnepélyek jövedelméből Tompa-lapítványt óhajtanak létesíteni szegénysorú költő (melyik nem az?) ingyenes gyógykezelésére Feketehegyen. E nemes czél iránti törekvésben buzgólkodva az idén tartott emlékünnepély egy újabb könnyet csal a gondolkzó emberek szemébe — Reviczky Gyula sorsa felett. Kegyeletes buzgósággal igyekeztek emlékeztetéssel tenni a költő napját a fűrdő vendégei és a hangversenyyel egybekötött ünnepély egyik pontját: Könyves Tóth Kálmán a nőtt nyaraló költőnk, debreczeni ref. lelkész alkalmi versét, melyet mai társaságunk közlünk, megilletődéssel hallgatták. A zeneestélyt társasvacsora követte, melyen Könyves Tóth Kálmán mondta az első felköszöntőt, lendületes szavakban köszönte meg a Tompa-ünnepélyen közreműködőknek fáradozásait, mire Fischer Miklós iglói tanár emelt poharat: Könyves Tóth Kálmán éltette, ki mint az ünnepély lelke s a rendező bizottságnak elnöke sem időt, sem fáradságot nem kímélve, emelni segítette az ünnepély becsét és gazdagította az ez alkalomra írt költeményével irodalmunkat.

— A szatmári deputatio Debreczenben. Ö Felsőégének Debreczenben való tartózkodása alkalmával Szatmár város közönsége a

és igen szép De ez a gondolat mégis megrottotta annak emléket, a kit annyira szeretett. Felrótta Balkisnak, hogy szépsége nem tökéletes azok képzetében, a kik nem ismerik. Mikor elgondolta, hogy az öv volt egy asszony, a ki szép, de a világ szemében szörnyeteg, elkedvetlenedett és nem kívánta többé vi-zontlátni Balkist. Boldizsárnak egyszerű lelke volt; a szerelem pedig mindig fölöttébb bonyodalmas érzelem.

E naptól fogva a király nagyot haladt mágiában és csillagjésásban. Rendkívüli figyelemmel kísérte a csillagok összeköttetéseit és ép oly pontosan tudott horoscopiumot állítani, mint a bölcs Sembobitis maga.

— Sembobitis, mondá, meg mersz esküdni, hogy a horoscopium igaz.

— És a bölcs Sembobitis így felelt:

— Uram, a tudomány csalhatatlan; de a tudósok mindig csalatkoznak

Boldizsárnak szép természetes esze volt.

— Nincs más igaz, csak a mi isteni, mondá; de az isteni mindig rejtve vagyon elöttünk. Hiába keressük az igazságot. De im új csillagot fűdöztem föl az égen. Szép elevenek látszik és mikor ragyog, olyan, mint egy menyey szem, mely szeliden pillant. Szinte hallom, hogy szól hozzám. Boldog, boldog, boldog, a ki e csillagzat alatt születik! Sembobitis, nézd, mily tekintetet vet ránk e gyönyörű nagyszerű csillag.

De Sembobitis nem látta a csillagot, mert nem akarta látni. Tudós és öreg lévén, nem kedvelte az új dolgokat.

— És Boldizsár egyedül ismételte az éjszaka csöndjében:

— Boldog, boldog, boldog, a ki e csillagzat alatt születik!

Elterjedt vala pedig a hír egész Aethio-

piában és a szomszéd királyságokban, hogy Boldizsár nem szereti többé Balkist.

Midőn az újság eljutott a Sábabéliek országába is, Balkis fölháborodék, mintha árulták volna. Odaszaladt Komagene királyához, a ki Sába városában már egészen megfeledkezett birodalmáról és így szólt:

— Barátom, tudod mit hallok? Boldizsár nem szeret többé.

— Baj is az, felelt mosolyogva Komagene király, mikor mi szeretjük egymást.

— Hát te nem fogod föl, mie-oda gyálázatot követ el rajtam az a szerencsény?

— Nem biz én, felelt Komagene király.

Balkis csúfosan kikérgette őt és megparancsolta nagyvezérének, hogy mindent készítsen el az Aethiopia válo utazáshoz.

— Még ez éjjel indulunk, mondá. Lonyakasztalak, ha napszálltáig nem lesz minden rendben.

Es mikor egyedül maradt, zokogni kezdett.

— Szeretem őt! Nem szeret engem többé és én szeretem őt. Fohászokodott őszinte szívvél.

Boldizsár egy éjszaka ismét tornyában volt, hogy a csodás csillagot nézze, mikor letekintve a földre, hosszú fekete vonalat látott kigyózni távol, a pusztá fűvényén olyanformát, mint a hangyavándorlás. Az, a mi hangyáknak látszott, lassankint megnagyobbodott és a király megtudta különbözteni a lovakat, a tevéket és az elefántokat.

Mikor a karaván a városba ért, Boldizsár megismerte Sába királynője testőreinek csillogó pallosait és fekete paripáit. Sőt felismerte magát a királynőt. Igen megzavarodék lelkében. Érezte, hogy még szereti azt az asszonyt. A csillag csudálatos fényrel ragyogott a zenithen. Lent pedig az aranyos

és biboros gyaloghintóban fekvő Balkis kicsi és fényes volt, mint a csillag.

Boldizsár érezte, hogy Borzasztó erő vonja oda. De kétségbeesett erővel félrefordította fejét és fölemelvén szemét az égre, ismét meglátta a csillagot. Ekkor a csillag megszólalt és ezt mondta:

„Dicsőség a magasságban Istennek és a földöa békeség a jóakaratu embereknek!“

„Végy egy myrrhát édes Boldizsár király és kövess engem. Elvezetlek egy kis gyermek lábához, a ki istállóban született ökör és számár között.“

„Ez a kis gyermek a királyok király. Megvizgastalandja azokat, a kik meg akarnak vizgastalódni.“

„Ó hi téged magához, oh Boldizsár, téged a kinek lelke ép oly sötét, mint az arca, de a szive egygűgyü, mint egy gyermeké.“

„Kiválasztott téged, mert szenvedtél, és adni fog neked gazdagságot, örömet és szeretetet.“

„Azt fogja neked mondani: Légy szegény vidámsággal; ez az igazi gazdagság. Azt fogja mondani: Az igazi öröm az örömekről való lemondásban vagyon. Szeress engem, és ne szeresd a teremteteket, csakis énbennem, mert egyedül én vagyok a szeretet.“

Boldizsár boldogan hallgatta a csillagot. Érezte, hogy új ember lett belőle. Sembobitis és Menkera mellette imádkoztak, arczra borulva a kövön.

Balkis királynő Boldizsárra tekintett. Látta, hogy ez isteni szeretettel teli szívben nincs többé az ő számára szerelem. Elspadt bosszuságában és megparancsolta, hogy a karaván tüstént forduljon vissza Sába országába.

Mikor a csillag elhallgatott, a király és két társa leszállottak a toronyból. Aztán elkészítvén egy mérték myrrhát, karavánt alkottanak és utnak indultak arra, a merre a csillag vezette őket. Soká utaztak ismeretlen vidékeken és a csillag előttük járt.

Egy helyen, a hol három ut találkozott, két királyt láttak számos kísérettel közeledni. Az egyik fiatal és fehérbártazu volt. Üdvözölte Boldizsárt és így szólt:

— Az én nevem Gáspár, király vagyok és aranyat viszek ajándékba a gyermeknek, a ki judabéli Betlehemben született.

Előlépett a másik király is. Aggastyán volt, fehér szakálla eltakarta a mellét:

— Az én nevem Menyhárt, mondá, király vagyok és tömjént viszek az isteni gyermeknek, a ki igazságra tanítja az embereket.

— Én is oda megyek, a hová ti, felelt Boldizsár legyőztem fajtalanságomat, mert a csillag szóltott hozám.

— Én, mondá Menyhárt, legyőztem kevélységemet, mert hivatam.

— Én, mondá Gáspár, legyőztem kegyetlenségemet, azért megyek veletek.

— És a három mágus együtt folytatta útját. A csillag, melyet napkeleten láttak, egész addig a helyig járt előttük, a hol a gyermek vala s ott megállapodott.

Látván pedig a három királyok, hogy a csillag megállapodik, igen örvendeznek vala.

— És a házba menvén, megtalálták a gyermeket anyjával, Mária-val és arczra borulván, imádká. És fölnyitván kincses ládáikat, adtak neki aranyat, tömjént és myrrhát, miként az írva vagyon az evangyéliomban.

megye törvényhatóságával együtt a főispán vezetése alatt bódolátát küldöttség által fogja kifejezni. A Szatmár városi tanács a küldöttség társjait a polgármester elnökelete alatt Kiss Gedeon főkapitányt, Boros Bálint országgyűlési képviselőt és Koráyi János bizottsági tagot képviselőt a közgyűlés részéről kiküldetni.

— A debreczeni ref. egyház aug. hó 5-dik napján d. e. 9 órakor gazdasági ülést tart. Tárgy: a 64¹/₂ nyilas földműlő építkezésre vonatkozó árlejtés eredménye.

— Külföldi vendég Debreczenben. V a n e s u r a Henrik kollini csehországi főgymnasiumi történettanár személyében érdekes külföldi vendége van most Debreczennek. Az ifjú tanár nyelvtanból tanulta eddig nyelvtant és most, a szünidő folyamán gyakorlatilag óhajtja azt körünkben elsajátítani. Mint történettanár érdeklődéssel tanulmányozta Magyarország történelmét, „imponál az neki,” — mint mondá, s azon óhajtás vezette a magyar nyelv tanulására, hogy közvetlen forrásból tanulmányozhassa ezt a szép történelmet. A rokonszenves ifjú tanárt főiskolánk tanterfijai közül néhányan már eddig is megismerve, tehetségükhez képest gyekeznek őt czélja elismérésében támogatni.

— Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Gyöngyösi László h. n. n. tanárt a m. sz. i. ev. ref. lyceumhoz a német nyelv és irodalom rendes tanárává nevezte ki, Üdvözljük a tehetséges ifjú tanárt új munkatérén.

— Halálozás. Egy derék fiatal ember hunyt el, ki megczófolva azon régi közmondást, hogy csak ép testben lehet ép lélek, testileg nem volt ugyan ép, de képzettsége, szakmájában való teljes jártassága előkelő finom modora mindenkinek, ki vele érintkezett megtetszett s a társadalom minden rétege a legnagyobb elismerés mellett szerette tisztelte a korán elhunyt derék ifjut. Özv. Rosenberg Albertnek 22 éves fia Kálmán hunyt el, „a kit mindenki szeretett.” Haláláról a következő gyászjelentést tettük. Szomorodott szívvel tudatjuk felejtethetetlen fiunk, testvérünk, rokonunk ROSENBERG KÁLMÁNNAK augusztus 2-án, életének 22-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászszokás kimúltát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 3-án, délután 6 órakor fognak Piac utcai lakásunktól az izr. temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztességtételre jó barátaink, rokonaink és jó ismerőseink bánnatos szívvel meghívottak. Debreczen, 1890. Augusztus 2. Özv. Rosenberg Albertné, sz. Ausländer Katalin, mint anya. Rosenberg Szerén és férje Rosenberg David, Rosenberg Janka és férje Bernáth Jenő, Rosenberg Mór és neje Fischer Emma, Rosenberg József és neje Kun Róza, Dr. Molnár Jenő, Rosenberg Dezső Rosenberg Ernő testvérei. Ausländer Lipótné, mint nagyanya, nagybátyjai: Rosenberg Sámuel, Rosenberg Jakab. Nagynénjei: Ausländer Ida, Ausländer Berta, Ausländer Mari Béke posaira.

— Agyonvert ispán. Székelyhid mellett levő Varaszeg pusztán, mely a gr. Stubenberg József tulajdona, megrendítő eset tört. A béresek fellázadtak az ispán ellen s agyonütötték. Azután telgyújtották az épületeket a kár közel huszezer forint.

— Eljegyzés. Szabadszállási Nagy Erzsike kasszonyt néh. Szabadszállási Nagy Elek nádudvari volt földbirtokos városunkban időző bájós és művelt leányát eljegyezte minaji Bornemisz a György, Gömörmegyei földbirtokos Ajnásköről.

— Halálozás. Nagy Ferencz életének 48. boldog házasságának 19. évében hosszas szenvedés után f. hó 2-án, délután 3 órakor elhunyt. A megboldogult hanvai f. hó 4-dikén délután 4 órakor fognak a p. ladányi róm. cath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Nyugodjék békével. Temetést a „Kegelet” temetkezési intézet rendezi.

— Praktikus ruha. Az idő pénz. — time is money — mondja az amerikai. Ennél fogva a yankee nem ér rá őrizni a lányt az udvarlótól, noha az amerikai leányok szintén nem kőből gyurvak. Egy amerikai gyáros, kinek több leánya van, most már segített ezen a bajon: az ő leányait nem kell őrizni. Muzsikális hűgyruhát talált fel. A ruha úgy van alkotva, hogy ha kézzel hozzáérnek a ruhához, az olyan hangot hallat, mint egy lokomotív fűtyölése. Ennél fogva, ha gyárosunk leányát valaki megölelné, az egész gyár talpon volna a fűtőszóra.

A biblia-fordító Károli Gáspár szobrára még most sincs összegyűjtve a szükséges nyolcezer forint: panaszojja Kun Bertalan, mint a Károli bizottság elnöke, ama felhívásban, melyet pöspök-társaihoz intézett s melyben említi, hogy az ő kezéhez idáig csak 5691 forint és 9 krajczár folyt be; pedig a szobron kívül még egy Károli-alap felállítására is tervében van, a mely irodalmi czélokra fognak kamatozni. Megdöbbentő dolog mindezt, hogy a majdnem 4. millió protestáns, több mint egy év alatt, csak ily csekélységet tudott összerakni annak a férfinak szobrára és megasztaltatása végett a kinek bibliáját háromszáz éven át fejedelmek, fejedelmek, mint Beilen Gábor, Rákóczi György stb. ábitattal olvasták, s a mely kálvinisták, lutheránusok és unitáriusoknak még ma is Vulgátáját képezi. Bizonyosan hiba van a gyűjtésben, mert Degenfeldek, Tiszák, Rádayak Telekies, Bethlenek, Radvánskyak, Prónayak, Zayk stb. neveit, még sehol sem olvastuk az adakozók névsorában; csak az

egyetlen id. br. Vay Miklós korona-örörlő tudjuk, hogy mindjárt az eszme kipattanásakor 100 forinttal nyitotta meg az adományok sorát. A Károli Gáspár megasztaltatása különben nem csupán felekezeti ügy, hanem az a magyar irodalomnak is ügye volna, ha az u. m. „Károli-bizottság”-ban lett volna elegendő életrelvélés a Károli-jubileumot országos érdekűvé tenni. Jókai Mór, Gyulai Pál, Thaly Kálmán és annyi más kitűnő protestáns író tud-e valamit arról, hogy Károli Gáspárnak közadakozásból szobrot emel a protestáns egyház? — Átveszszük e sorokat — a „Pesti Hirlap” hasábjairól megszívlelés végett.

— A kaszárnyából. Magas rangú katonai látogatók érkeznek ma este városunkba. Kutig Albin altábornagy, hadosztályparancsnok és Holub Emil ezredes, a 33-dik gyalogdandár újonnan kinevezett parancsnoka jönnek szemlélt tartani a 39 dik ezred itten lévő három zászlójára felett. — Van is most eleven mozgolódás a kaszárnyában, dolga bőven viasznak, dörzsának, kefének, svüksznak. A csákórozástól az utolsó gombig mindennek olyannak kell lenni, mint a csillag, a teljes ristung valamennyi darabjának olyan tisztának, mintha skatulyából, huznák ki, mikor keményen haptákba vágta magát véle a baka a dvisionarius meg a brigadéros ur előtt. — A szemlélt valószínűleg a Nyulás melletti térségen tartják meg holnap délelőtt. Holnap a deffellérozás közben, még akkor is izzasztó melegük lesz a katonáknak, ha nem tüzel olyan forrón a nap, mint ma a pallagi homok bucskák között.

— Jutalom biztosítása mellett átadhatja a megtaláló azt a rattler kutyát, mely szombatn eltévedt — nyakában kis rézláncocsal, — Horváth András festőnél, Nagyvárad utca.

— Katonák és polgárok. Katonáság és polgárság a legjobb egyetemesben is megférhet egymás mellett. Szegedi 46-ik házieread ugyanis szombatn Bécsbe megy helyőrségre. A távozó ezred legénységét a város megvendégelte, másnap pedig a polgárság a tisztikarnak adott bankettet. Erre a bucsulakomára a polgárok tömegesen jelentkeztek, s a városban általános a sajnálkozás, hogy a derék ezred más helyre került.

— Asszony furfang. Az egész nagyvárosias külsejű . . . utcán lakik egy czivisi minőségben leledző ember, a ki üres óráiban marhákat levágásával és azok husának elárásával foglalkozik. Van neki egy élet párja is a gyöngébb nemből, a kinek hősi tetteről szól most az ének. A nem épen költői foglalkozást űző családfő állatok ölésében megkeményedett szívét egy harmadik személy, a eléggé formás női idonokkal rendelkezik, oly lágy olvadékonyságúvá varázsolta saját maga iránt, hogy a hitves társ megcsalatra érezte magát férje által és bosszút forralt. Nem akart ugyan valami családi drámát előidézni, mert bátorsága nem valami tetemes mennyiségű, mint a következmények is mutatják. Hogy se emberben, se állatban kár ne legyen, de férje ura mégis észre térjen egy kissé, rá akartak ijjeszteni. — Bezárkózott egy szobába egy revolverrel és egy darabig várt. Aztán gyorsan egymásután három lövést hallottak ugyan a szobából az udvarbeliek, kik aztán halálra rémülve az elképzelt vérengzéstől, betörték az ajtón és ott látták a földön elterülve az asszonyt, kezében a kilőtt revolvert szorongatva. Nem tudták mit csináljanak a hullával, hanem mikor már sokáig feküdt kényelmetlen helyzetében az áldozat, megunták a dicsőséget és feltápáskodott a körülállók nagy ámulatára. Megmagyarázta aztán, hogy mit akart elérni a lövöldözéssel, sőt a sebhelyeket is megmutatta — az ajtóféltben, hová kemény szívvel belölte azt a három golyót. A gyöngéd lelkű rendőr, ki a tett helyére érkezett, megkönnyebbülve susogta: adjon az Isten mindig ilyen véres családi drámát!

— Az eléd nyár a kelleténél jobban ki tesz magáért. A szó szoros értelmében, „dühöng” a harminczöt fokos hőség. A harmincz fokos meleg szinte vigasztaló; valószággal azon a ponton vagyunk, hogy az elolvadás veszélye tenyegyet beuntunk. Az asszifalt nem kopog hanem ragad mint a csiriz. A soványság nem véd a hőség ellen, az emberek kiizzadják immár a lelküket. Iani és fürdőni, ez az egyetlen könnyebbülés, a mire fokozott mértékben következik megint a csuron vízzel való izzadás. Nincs segítségünk. Enyhülésünk is csak az éjszakában van, a mikor egy kicsit meghűl a levegő. Ez a sorsa most Debreczennek. Hát még az amerikaiaknak! — Ott meg rakásra halnak az emberek a szörnyű melegből. Newyorkban, mint táviratilag jelentik a hőmérő 100 fok Fahrenheit-árványban.

— Csaló kupezcek. Már azt meglehet látni a nézésről, hogy ki az igazi lókupezec. Amit két kezével kinyitótatja egy kissé a csikó fejét és az orczán végigfuttatja tekintetét, hogy a lónak a kissé fölakadt szemében nézzen és amint megsiklik keze a deres elöl lábán meg bal marjától a csipejéig, már akkor teljesen tisztában van az igazi kupezec a csikó értékével. Amelyik lovat pedig még meg se

járatja és ugy alkuszik rá biztosra lehet venni, hogy az a ló sokat ér.

Felföldi János gazdaember is, aki egy keszejáru harmadfü csikót árulgatott a vásáron, ilyen csallhatatlan igazi kupezcek ismert föl egy ismeretlen ezüstgombos embert, aki egy okos fejű, szép elejű sárga lóért ígért 200 frtot éppen a felföldi János szomszédságában Felföldi kánálta volna a maga kese csikóját az ismeretlen embernek, de az csak szomszéd . . . i embernek Kovács Józsefnek a lovát akarta meg megvenni. De mert nem tudtak megalkudni, ezzel a kijelentéssel távozott: — Gazduram, én itt leszek a vásárba ha meggondolja kend, oszt ideadja 200 frtért, hát én szavamnak állok.

— Az ismeretlen nem messze járkált, lovat nézve, lóra alkudva. Felföldi látta ezeket. Eközben a „rátartós” gazda odaszólt emberükhöz:

— Tán maga is árulja a csikóját földi? — Árulnám földi. — Szép csikó. — Szép volt ennek az anyja is. — Láttam. Szeretném megvenni vagy inkább elcsereálni az enyimmel. Az is ló ám! Most is kerek 200 pengőt ígérték érte. — Hászen cserélnék. Nem bánom. — De csak nem gondolja kend, hogy szört — szörért adok. — Adok rá 10 frtot. — Az kevés. Ha nem ha 25 pengőt ad kend, itt a kezem, áll a csere.

Gazdánk hatalmasat csapott az eléje nyujtott marokba. Nagy volt az öröme. Az ő keszej csikaja megérhetett vagy 165 forintot.

A cserélt lovat most eladja az ismeretlen kupezceknek 200 frtért: világos, hogy 35 forint tiszta nyeresége lesz.

De mire felföldi János a nagy örömből fölerzett, tüvé tehette az egész vásárt, se Kovács Józsefre, se az ismeretlen igazi kupezecre sehol nem akadt.

Megnézi ekkor a nagy bizalommal megvett lovat, hát ekkor látja nagy megrökönyődéssel, hogy a sárgának mind két hátulja meg van rogyva és a bal szeme is olyan, hogy hiába bődös vele a mutató ujjával, még csak nem is hunyt.

— Ez a ló nem ér többet 30 pengőnél. Így kiáltott föl, és igazat kiáltott. Kénytelen volt belátni, két összebészelt k i t a n u l t csaló által rá van szedve, akik az ő józsvüségét kiaknáták.

Rögtön jelentést tett. Kovács Józsefet elfogták a csendőrkök, de a János keszej csikaja már harmadik kézen van. Jóska majd lehuza az anyagok légóit a csillagos egekbe, annyira esküdözik.

Fusson ki a két szemevilága, ha ismeri, vagy tud valamit arról a gonosz kupezcéről. Dénique Alföldi János megtanulhatta esetéből, hogy „pénzt, p a r i p á t s leánykérést s o h a s e b i z z m á s r a”.

A közönség köréhol.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Mikor utam a Csokonai-kert elhanyagolt részéhez visz s meglátom a több mint 5 év óta félkészülésben levő kut égnek meredő ágasait, mindig az jut az eszembe, hogy vajjon miféle nagy városi esemény terelendi egykor ide a közegészség fölött örkdők figyelmét? Most, mikor az egész város minden hivatali közege királyváró lázban ég, egy kis tevékenységet nem ártana arra sem fordítani, hogy a Péterfia-utczán átjáró közönség ne legyen kénytelen a Csokonai-kert kutja körül terjedő egészségtelen és fertőző bűzös levegőt szivni 29. R. melegben, hiszen az elszórt gyümölcs hulladékok és többféle dögleletes illatot terjesztő udokságok egyáltalán nem teszik pretikusabbá a Csokonai-kerti sétányt. Kérem a rendőrség fejét, tegyen arra egyszer egy kis sétát. Debreczen, 1890. Aug. 4.

Arrajáró.

Szerkesztői üzenetek.

M-n a k, h e l y b e n. Nagyobb örömrünkre szolgálna poetikus lelkületű nőnek gánc nélkül írni szerkesztői üzenetet, — de már az is hiedelem a nőknél, hogy mint ők nem irbatnak levelet utóirat nélkül, mi sem irhatunk üzenetet nekik — kéremük megtagadása nélkül. Hanem most szinte fáj azt írni, hogy ez a vers még nem közölhető, mert nagyon szép gondolatok vannak benne, csak hogy nem eléggé folyékony és poetikus a nyelvezete. Ezen pedig a gyakorlat segítset. Ugy néha-néha, mikor a versírás nagy ellensége a mumus: a papa a konyhában van elfoglalva, lehet időt szakítani egy kis stylumgyakorlatra is. Különböző üdv megepigrammázott poezistáknak és kézesők a betintázódott kezeckéknek.

A-r-e. Ma megjelenik. Cs. B. T. B u r a. Sokkal jobbakk is kerültek már onnan. Nem lehetne megerőtletés nélkül szebb és világosabb gondolatokat szedni rimbe a szöke Tisza partján?

J e n ő. Nincs szerencsétlenebb irodalmi genre, mint a — genre. S aztán, ha már el is van követve az a rajz, nem okvetlen szükséges azt másnak is elolvasni.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

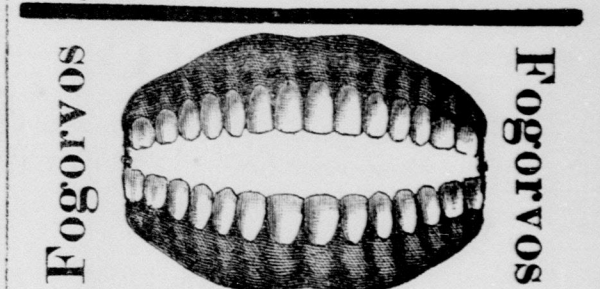
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, Nagyvárad.

Vászon, készfahéremű, szőnyeg divat és rövidaru raktára.

Menyasszonyi kelegyek teljes kiállítás elvállaltatik.

Az összes orvosi gyógytudományok tudora

Dr. NAGEL ZSIGMOND

FOGORVOS

Debreczen Batthány-utca Stieber-ház

a legújabb BERLINI módszer szerint készít

műfogsorokat, fogtöméseket (plombirozás)

Rendel: d. e. 9—12-ig. d. u. 2—6-ig.

Kardos László

DEBRECZENBEN, CZEGLÉD-UTCA és PIAC UTCA.

Ajánlja, mint időszerű ezikeit:

nyári piqé, trico, plüsch mosópaplanjait,

mosó színes alsó-szoknyáit,

nyári fehér és színes ruhaszövefeif.

Továbbá olcsó és díszes függönyeit, ágyterítőit, ebédlő és

kávés teritékeit.

Nagyraktárhazai (szepesség) damast árukban.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni ev. ref. egyház közgyűlésének f. évi 180 sz. végzése folytán a Vecsey féle szőlőmalom összes felszerelvényei, nevezetesen: malomkövek, vasneműek, egy nagy kerékhatósági és több tárgyak együttesen vagy darabonként, árverés útján leendő eladatása elrendelgetett, és ezen árverés megtartására a helyszínen folyó hó 7-ének délelőtti 9 órája tűzött ki, a mely árverésre a venni szándékozókak tisztelettel meghívom, Debreczen, 1890. Augusztus hó 4-én

Otrokocsi Véghe János ref. egyház algonodnoka.

Szabó Lajos fiai

özégnél jutányos, szabott árakhoz kaphatók:

legjobb szabású és varrásu

kész férfi ingek.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Kész lábravalók.

Nagyválasztékban:

harisnyák, kesztyűk, esernyők.

R
1966

Arverési hirdetmény.

A Holvay Gyula csödtömegéhez tartozó összesen 8323 frt 92 kr. névértékű képvisező actív követelések a csödtömeghatározata folytán f. 1890. évi augusztus 13-án d. u. 3 órakor a helybeli kir. törvényszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen azonnali készpénzfizetés mellett, elfognak adatni.

Debreczen, 1890. Julius hó 20-án.

Szilágyi Imre,
ügyvéd, esödtömeggondnok.

ELADÓ

20 drb Debreczeni ipar és kereskedelmi bank részvény	185 frtjával
6 " Iparegyesületi tak. és hitelintézeti részv.	80 "
3 " "István" gőzmalom részv.	270 "
2 " "Ér-Mihály falvai tak. pénztári részv.	45 "

értekezhetni Rochlitz Arthur "Debreczeni ipar és kereskedelmi bank" pénztárossal.

"EQUITABLE"

Egyesült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORKBAN

Alapított: 1859-ben.

Biztosított tőke 1889 végén o.é.	1.577.541.165 ft-kr
Új biztosítások 1889 évben	438.160.250 "
Összes bevétel 1889	75.983.220 "
Vagyoni 1889 végén	267.875.772 "

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítatik és a közönséges kötvényeknél már a második díj részlet lefizetése alkalmával fizetetik vissza, míg a fél- és a szabad Tontina-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgáltatják ki készpénzben.

Az "EQUITABLE" minden kötvénye 3 illetve 2 évtizedő multán megtámadhatatlanná válik, a mennyiben az esetben ha a biztosítási-díjfizetések a kötvényre, elmében megtörténtek, a biztosítottak értékelményei egyáltalán nem utasíthatók vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen újítás által az "EQUITABLE" biztosított ügyfeleinek teljes meggyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg, az illetékesek kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik.

Bővebb tudósítással, ugyisint prospectusokkal és ajánlati írásokkal készséggel szolgálnak a fő és kerületi ügyvédek, nemkülönben az

"EQUITABLE" magyarországi igazgatósága

Magyar leszámítoló és pénzváltó-bank
Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz.

Képvisező Debreczenben:
Biedermann E. és fia.

516 t. szám.
1890.

Hirdelemény.

A kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur Ö méltósága az 1890 évi július hó 26-án kelet 41119 számú rendeletével a debreczen-nagykárolyi törvényhatósági közut H a j d u v á r m e g y e i szakasza 4522.5—6152 szelvényei között lévő részének kiépítését 13.051 frt 69 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkának foranatosításának biztosítása czéljából az 1890. évi augusztus hó 13-ik napjának d. e. 10 órájára a Hajdumegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bántapénznek valamely állami közpénztárnál történt lefizetését igazoló nyugtával ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az építéshez használni szándékolt kö 2 drb. mintája az ajánlattevő pecsétjével ellátva az ajánlattal egyidejűleg benyújtandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban, naponkint megtekinthetők.

Hajdumegyei m. kir. államépítészeti hivatal.

Debreczen 1890 évi július hó 31-én
a hivatal főnöke
Sándor Kálmán
kir. mérnök.

Horváth András

m ü f e s t ő.

Debreczenben, Nagyvárud-utca
2162 sz. a.

elvállal és a leggyorsabban teljesített ügy helyben, mint vidéken a

festészet körébe

tartozó munkálatot,
tapetirozást, aranyozást stb.

Ugy kisebb, mint a legnagyobb mérvű megrendelés, a legrövidebb idő alatt és a legmagasabb követelménynek megfelelőleg izléses kivitellel teljesítettik.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy B. hányai-utczában levő kertészeti

mag és virágüzletemet,

folyó év augusztus hó 4-én

piacra a ref. egyház bazár épületében levő bolthelyiségbe

a "Központi tejcarnok" szomszédságába

áthelyezem és mindenféle asztali finom gyümölcs és esemégékkel nagyobbított, úgy hogy nagyrabecsült vevőimet teljesen kiszolgálhassam. Már is finom fajta görög és sárga dnyék minden nap nagyválasztékban vannak.

Ez alkalommal felkérem nagyrabecsült a finom gyümölcs termelőket, hogy jó fajta gyümölcsöket bolthelyiségemben elárulás végett küldeni vagy bejelenteni sziveskedjenek.

Továbbá kaphatók lesznek: mindenféle friss virágból izlésesen összeállított virág csokrok, mell és fejdíszek, színházi és temetkezési koszorúk, eserpekben nevelt nyíló és levágott virágok szobai dísz növények, makart csokrok legjutányosabb árban mindenkor kaphatók.

A kertészeti telepem István gőzmalom kertjében figyelembe és megtekintés végett a nagyérdemű virágkedvelőket ajánlhatom a hol szivesen mindent megmutogatunk.

Becses pártfogásáért esedezve vagyok teljes tisztelettel
Paczelt János.
mag és virágkereskedő.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

ÁGNES FORRÁS

vegyelmezve dr. LENGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.

Ő fensége József főherceg asztalán rendes itallal szolgál.

Ajánlva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési, emésztésszervek hurutos bántalmánál, hatatosan gyógyítja a Rhachitis, gördély, vese- és köszvénybajokat, ép úgy használható a tagok eszios bajainál, gyermeknél megátolja a túlságos gyomor-savanyú képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénas tartalma folytán ezen üdítő savanyuviza legkellemesebb izéssel bír s borral használva igen nagy keletnek örvend.

Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógygyözelekkor, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kerjük azt rövidítve

ÁGNES-

forrás néven kiszolgáltatni.

A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNE S-forrás kutkezelőse Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos főraktár:

ÉDESKUTY L.

csász. és kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
Budapest, Erzsébet-ter 8. szám.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Sirkő raktár

N.-Várad-utca 2082. sz. a megyeházzal szemben

Ajánlom az eddig szokott **jufányos** árakban minden fajta bel- és külföldi kövekből nagyválasztékban díszes kivitellű

SÍREMLÉKEIMET.

A feliratok izléses bevésését és a siremlékek szilárd elhelyezését ezutánra is szigorú pontossággal teljesítenem, hogy így a t. cz. kegyeletes közönség eddigi becses pártfogását kiérdemelni továbbra is szerencsés lehessen. Elvállalok továbbá mű és épület köfaragást úgy a bel mint külföldön e czélra használatban levő kőfajokból.

Árjegyzékek és mintarajzok ingyen és bérmentve küldetnek.

Tisztelettel

Meghatalmazott
Kiss Mór.
köfaragó mester.

Nyiri K.
sirkő bizományi raktára,
Nagyvárad-utca 2082. szám alatt
a megyeházzal szemben.

Nyári uszoda megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a kedvező idő beálltával a mai napon a "Margit-fürdő-intézet" telepén lévő

nyári uszodámat megnyitottam.

s tekintve az idő előhaladottságát, igen mérsékelt idénybérletet nyitok, u. m.:

Felnőttek részére idényjegy fürdőruhával . . . 8 frt
Gyermekek és tanulók részére . . . 6 frt
Uszodajegy felnőttek részére fürdőruhával . . . 30 kr.
Gyermekek, tanulók s katonák részére fürdőruhával 20 kr.

Az uszástanítást az eddig is közszeretettel örvendett budapesti uszómeister **Péczei Ferencz** fogja eszközölni.

Beiratási díj 1 frt, minden uszóleccke 10 kr, felszabaduláskor utólag fizetés 1 frt.

A saját fürdőruhával bíró fürdővendég mosás és gondozásért az egész idényre 1 frt 20 krt fizet.

Az uszoda nyitva van: férfiaknak reggel 5—9 órai és délután 2—7 óráig; nőknek rel 9 órától déli 1 óráig.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Szikszay Gyula.